

เพ็ญศรี แสงวงเจริญ : การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมพี่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพ
ความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก (CURRICULUM DEVELOPMENT FOR TRAINING CAREGIVERS IN
ORPHANAGES ON BUILDING ATTACHMENT-BASED RELATIONSHIPS IN CHILD-REARING)

อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, อ.ที่ปรึกษาร่วม: รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ, 288 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมพี่เลี้ยงเด็กใน
สถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก 2) ประเมินผลหลักสูตรการฝึกอบรมพี่เลี้ยงเด็กใน
สถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก ดำเนินการโดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับ
การสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก นำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร การประเมินผล
หลักสูตรใช้การวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือพี่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ดจำนวน 30 คน โดยการสุ่ม
ตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจากพี่เลี้ยงเด็กที่เลี้ยงดูเด็กแต่ละกลุ่มอายุ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของพี่เลี้ยงเด็ก แบบ
สังเกตสัมพันธภาพความผูกพันที่เด็ก 6 เดือน-3/11 ปีมีต่อพี่เลี้ยงเด็ก แบบสังเกตสัมพันธภาพความผูกพันที่เด็กอายุ 4-5 ปีมี
ต่อพี่เลี้ยงเด็ก และแบบประเมินความพึงพอใจ"การอบรมการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก" การวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. หลักสูตรการฝึกอบรมพี่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก
มีแนวคิดหลักที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรคือแนวคิดการปฏิบัติบนพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันใน
การเลี้ยงดูเด็ก การส่งเสริมสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด- 5 ปีตามพัฒนาการของเด็ก และแนวคิด
เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลักคือ การสร้างความตระหนัก การให้ความรู้ทางวิชาการ การ
ประเมินผลการเรียนรู้ และการปฏิบัติการภาคสนาม แบ่งการฝึกอบรมเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 การสร้างความตระหนักและให้
ความรู้ทางวิชาการใช้เวลา 3 วัน ระยะที่ 2 การปฏิบัติการภาคสนามใช้เวลา 8 สัปดาห์

2. ผลการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมพี่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันใน
การเลี้ยงดูเด็กหลังการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า 1) พี่เลี้ยงเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก และคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมในการเลี้ยงดูเด็กของ
พี่เลี้ยงเด็กอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพัน
ในการเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3) การปฏิบัติต่อเด็กของพี่เลี้ยงเด็กใน
สถานสงเคราะห์บนพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 4) สัมพันธภาพความผูกพันที่เด็กอายุ 6 เดือน-3/11 ปี และเด็กอายุ 4-5 ปีมีต่อพี่เลี้ยงเด็ก
มากกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตร 5) ความพึงพอใจของพี่เลี้ยงเด็กในการอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด และ
เห็นว่าการเลี้ยงดูเด็กบนพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็กทำให้สัมพันธภาพระหว่างพี่เลี้ยงเด็ก
กับเด็กดีขึ้น

4584623427 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD: CURRICULUM DEVELOPMENT/ CAREGIVER IN ORPHANAGE/
ATTACHMENT -BASED RELATIONSHIP/ CHILD-REARING
PENSRI SAWANGCHAREON: CURRICULUM DEVELOPMENT FOR
TRAINING CAREGIVERS IN ORPHANAGES ON BUILDING
ATTACHMENT -BASED RELATIONSHIPS IN CHILD -REARING. THESIS
ADVISOR : ASSOC.PROF.UDOMLUCK KULAPICHITR, Ed.D., THESIS
CO-ADVISOR : ASSOC.PROF. SIRIDEJ SUJIVA, Ph.D., 288 pp.

This study used research and development design, the objectives were: 1) to develop a curriculum for training caregivers in orphanages on building attachment-based relationships in child-rearing, and 2) to evaluate the curriculum. The research process was conducted by investigating basic information and concept of building attachment-based relationships in child-rearing. The curriculum was evaluated by using quasi-experimental research design. The research samples were 30 caregivers working in Pakkret Home for Children, selected through stratified sampling. Research instruments included an evaluation form to measure knowledge on building attachment-based relationships in child-rearing, an observation form of caregiver child-rearing behaviors, an observation form of relationships between children and caregivers, and an evaluation form of caregivers' satisfaction on curriculum training of building attachment-based relationships in child-rearing. Data were analyzed by means of mean of percentage, match-paired t-test, and content analysis.

The research findings were as follows:

1. The curriculum for training caregivers in orphanages on building attachment-based relationships in child-rearing had its principle for curriculum development based on the concepts of building attachment-based relationships in child-rearing, developmentally appropriateness and adult education were used for enhancing attachment-based relationships in caring 0-5 years old, and consisted of 4 main activities: awareness building, theoretical knowledge instruction, evaluation, and field work. The curriculum training was divided into 2 phases: Phase one; to build up an awareness and theoretical knowledge instruction, lasted for 3 days, phase two: field work, lasted 8 weeks.

2. The evaluation of a curriculum for training caregivers in orphanages on building attachment-based relationships in child-rearing after implementing curriculum were: 1) mean of percentage of caregivers' knowledge and child-rearing behavior were at the "good" level within the indicated criterion score, 2) the caregivers' knowledge in building attachment-based relationships in child-rearing is significantly higher than pre-test at the .01 level, 3) the caregivers' scores in observations on child-rearing behavior is significantly higher than pre-test at the .01 level, 4) the attachment of young children ages 6 months to 3/11 years and 4-5 years with the caregivers were higher than pre-test, and 5) the caregivers' satisfaction on the training were mostly found at the level of high and highest satisfaction and the caregivers agreed with the child-rearing practice based on attachment-based relationships to improve relationships between caregivers and children.